

3.4.2018

Eduskunta
Hallintovaliokunta

HE 9/2018 vp

Sisäministeriön asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi teimana oman sektorin näkökulma.

Henkilötietojen käsittelyn laajuus ja merkittävyys sisäministeriön hallinnonalalla sekä operatiivisessa että hallinnollisessa toiminnassa on huomattava. Käsiteltävänä oleva EU:n yleistä tietosuoja-asetusta kansallisesti täydentävä lainsäädäntö on osa laajempaa tietosuoja-säännösten uudistamista ja kansallisen säädösvalmistelun kokonaisuutta.

Kuluneen kahden vuoden aikana tapahtuneen lainvalmistelun perusteella voidaan havaita, että sisäministeriön hallinnonalalla tietosuojan yleislait yhdessä tarvittavan erityislainsäädännön kanssa muodostavat erityisen laajan ja monitahoisen sääntelykokonaisuuden.

Sisäministeriön hallinnonalalla sovellettavaksi tulevien säännösten määrä on suuri, koska tietosuoja-asetuksen, ehdotetun tietosuojalain ja tietosuoja-asetukseen liittyvän erityislainsäädännön lisäksi ja rinnalla tulevat sovellettavaksi rikosasioiden tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolaki ja edelleen erityislainsäädäntöä, jota sovelletaan tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolain lisäksi.

Käynnissä olevasta muusta säädösvalmistelusta

Sisäministeriössä on käynnissä seuraavat suoraan EU:n tietosujauudistukseen liittyvät säädöshankkeet: henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen, hanke ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistamiseksi sekä saattamiseksi vastaamaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta ja poliisin henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus. Hallitusten esitysten antaminen kaikissa näissä lainsäädäntöhankeissa on päätetty siirtää syyskaudelle 2018.

Sisäministeriö on osallistunut niin sanotun rikosasioiden tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolain valmisteluun oikeusministeriössä. Tietosuojalakiehdotuksen 2 §:n 2 momentissa viitataan tähän henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä säädettäväksi ehdotettavaan yleislakiin.

Sisäministeriössä on valmistelussa siviilikriisinhallintalain kokonaisuudistus ja sen yhteydessä ehdotetaan muutettavaksi myös asiantuntijarekisteriä koskevat säännökset vastaamaan nykyisen toiminnan tarpeita ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen säännöksiä. Uudistus on tarkoitus saada voimaan vuoden 2019 alusta.

Sisäministeriön pelastusosasto on oman valmisteluvastuulainsäädäntönsä osalta tehnyt vuonna 2017 alustavan selvityksen niistä muutostarpeista, jotka saattaisivat johtua EU:n tietosuoja-asetuksesta. Selvityksessä merkittäviä muutostarpeita ei tuolloin havaittu, mutta toisaalta selvitysvaiheessa ei ollut käytössä esimerkiksi TATTI-työryhmän loppumietintöä tai tietosuojalakiesitystä.

Poliisin henkilötietolain uudistusta koskeva hallituksen esityksen luonnos oli lausuntokierroksella 21.12.2017–26.1.2018. Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota siihen, että poliisitoimessa sovellettava lainsäädäntökokonaisuus muodostuu EU:n tietosuojauudistuksen ja kansallisesti valittujen lainsäädäntöratkaisujen seurauksena monimutkaiseksi.

Poliisin on sovellettava toiminnassaan useita henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä (tietosuoja-asetus, tietosuoja laki, tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolaki, poliisin henkilötietolaki sekä muut erityislait, jotka sisältävät poliisin henkilötietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä). Poliisin henkilötietolain jatkovalmistelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että lakiehdotuksen suhde tietosuoja-asetukseen, kansallisiin yleislakeihin ja muussa lainsäädännössä oleviin poliisin henkilörekistereitä koskeviin säännöksiin kuvataan soveltajan kannalta riittävän selvästi.

Poliisin tehtävissä on kyse henkilötietojen käsittelystä rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi, mikä mahdollistaa tietosuoja-asetuksen täsmentämisen ja täydentämisen kansallisella lainsäädännöllä. Kansallista liikkumavaraa on mahdollista käyttää yleislain lisäksi myös erityislainsäädännössä. Henkilötietojen käsittely poliisin tehtävissä tulee edellyttämään kansallisen liikkumavaran käyttämistä tietosuojalain lisäksi myös poliisia koskevassa erityislainsäädännössä (muun muassa käsittelyn oikeusperustetta koskeva sääntely tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 2–4 kohdan asettamissa puitteissa sekä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittelyä koskeva sääntely 9 artiklan 2 kohdan puitteissa).

Ehdotetun tietosuojalain soveltaminen sisäministeriön hallinnonalalla

Nyt käsiteltävänä oleva ehdotettu tietosuoja-asetusta täydentävä ja täsmentävä tietosuoja laki tulee sovellettavaksi kaikilla sisäministeriön hallinnonalan sektoreilla: kattavammin pelastustoimessa, hätäkeskustoimessa ja maahanmuuttohallinnossa mutta osaltaan myös rajavartiolaitoksen ja poliisin toiminnassa.

Poliisi

Henkilötietojen käsittelyyn poliisin toiminnassa sovelletaan nykyään yleislakina henkilötietolakia. EU:n tietosuojauudistus eriyttää säädöspohjaa siten, ettei kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn poliisissa ole enää mahdollista soveltaa samaa yleislakia. Poliisin tehtäviin liittyvään henkilötietojen käsittelyyn on jatkossa tarkoitus soveltaa yleissäädöksenä tietosuoja-asetusta ja tietosuoja lakia silloin, kun henkilötietoja käsitellään lupahallintoon liittyvien tehtävien suorittamiseksi tai sellaisten poliisille säädettyjen valvontatehtävien suorittamiseksi, jotka eivät liity rikoksen ennalta estämiseen, paljastamiseen, selvittämiseen tai syyteharkintaan saattamiseen tai yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelemiseen tai tällaisten uhkien ehkäisemiseen. Suurimpaan osaan poliisin tehtävien suorittamiseksi tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä sovellettaisiin kuitenkin jatkossa tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakia.

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen toiminta jakautuu sekä tietosuoja-asetuksen että tietosuojadirektiivin soveltamisalaan, ja lisäksi osa Rajavartiolaitoksen toiminnasta ei kuulu lainkaan Euroopan unionin oikeuden soveltamisalaan.

Tietosuoja-asetusta ja sitä täydentävää tietosuoja lakia sovelletaan esimerkiksi rajavalvontaan, useisiin Rajavartiolaitokselle säädettyihin valvontatehtäviin, pelastustehtäviin sekä henkilöstöhallinnon tehtäviin. Tietosuojadirektiivin soveltamisalaan Rajavartiolaitoksessa kuuluvat rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen sekä näihin liittyvät toimenpiteet yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvät tehtävät ja meripelastustoiminta eivät kuulu Euroopan unionin oikeuden soveltamisalaan, eivätkä siten myöskään tietosuoja-asetuksen tai tietosuojadirektiivin soveltamisalaan. Näissä tehtävissä käsiteltävien henkilötietojen osalta kyse on kansallisesta ratkaisusta.

Tietosuoja-direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavaa lakia henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä sovellettaisiin Rajavartiolaitoksen suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn, kun tietoja käsitellään sellaisessa rajavartiolaitoslain (578/2005) 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, joka liittyy kansallisen turvallisuuden suojaamiseen. Kansallisen turvallisuuden käsitteen alle voidaan Rajavartiolaitoksessa katsoa kuuluvan etenkin aluevalvonta ja sotilaallinen maanpuolustus, mutta myös Rajavartiolaitoksen muussa toiminnassa voidaan käsitellä kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä henkilötietoja. Meripelastustoimintaan sovellettaisiin tietosuoja-asetusta tietosuojalain 2 §:n 1 momentin nojalla.

Tietosuoja-asetuksen voimaantulo ja erityislainsäädäntö

Tietosuoja-asetus tulee voimaan ja on suoraan sovellettavaa oikeutta 25.5.2018 alkaen. Tietosuojalakiehdotuksen 37 §:n voimaantulosäännöksessä kumotaan ainoastaan nykyinen henkilötietolaki sekä tietosujalautakuntaa ja tietosuojavaltuutettua koskeva laki. Tämän jälkeen Suomessa on edelleen satoja viranomaistoimintaa koskevia lakeja, joissa säädetään henkilötietojen käsittelystä mutta osin myös muista kyseistä sektoria koskevista asioista. Erityislainsäädännön tarkistaminen on tunnetulla tavalla kesken.

Sisäministeriön käsityksen mukaan tässä tilanteessa syntyy väistämättä välivaihe, jossa viranomaisilla ja hallinnon asiakkailla ei välttämättä ole täyttä varmuutta siitä, kuinka henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä sovelletaan. Sisäministeriö pitää mahdollisena, että käytännössä saattaa tulla vastaan tilanteita, joihin ei ole voitu valmistautua tai joita voi olla viranomaistoiminnassa vaikea ratkaista.

Selkeä normihierarkkinen lähtökohta on, että EU-oikeus menee aina kansallisen oikeuden edelle. Ongelma kiteytyy siihen hämmentävään seikkaan, ettei tavallisella virkamiehellä tai viranhaltijalla välttämättä ole mitään "mekanismia" tai "instrumenttia", jolla hän voisi jättää kansallisen lain säännöksen soveltamatta vaikka tietäisikin sen olevan suoraa sovellettavan EU-asetuksen vastainen.

Vaikka vastaavasta tilanteesta ei välttämättä ole aikaisempaa kokemusta, niin mahdollisesti viranomaistoiminnassa tarvittaisiin ohjeistusta erikseen myös tähän välivaiheeseen ja mahdollisesti havaittaviin normiristiriitatilanteisiin.

Julkisuusperiaate, salassapitovaatimukset ja tietosuojaudistus

Kun nykyistä henkilötietolakia 1990-luvulla valmisteltiin oli oikeusministeriössä samaan aikaan vireillä julkisuuslainsäädännön kokonaisuudistus. Henkilötietolaki ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta tulivat molemmat voimaan vuonna 1999 ja henkilötietojen suoja ja julkisuusperiaate sovittiin yhteen julkisuuslain 16 § 3 momentin luovutusrajoituksella.

Julkisuuslakia ei nyt tässä yhteydessä muuteta. Ehdotetun tietosujalain 28 §:ssä on julkisuusperiaatteeksi otsikoitu informatiivinen säännös, jonka mukaan oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan, mitä julkisuuslaissa säädetään.

Kuten hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, nykytila kuitenkin väistämättä muuttuu. Käytännössä nykyisen henkilötietolain ja julkisuuslain suhde ja soveltaminen on ohjeistuksesta ja ratkaisukäytännöstä huolimatta ajoittain muodostunut ongelmalliseksi. Tämän uudistuksen yhteydessä soveltamisesta saattaa käytännössä tulla aikaisempaa mutkikkaampaa.

Tietosuoja-, julkisuus- ja salassapitolainsäädäntö ovat virkamiesten työssään tarvitsemia perussäännöksiä, joissa yhtenäinen soveltamiskäytäntö on ensiarvoisen tärkeää. Julkisuuslakia sovelletaan yleislakina kaikessa viranomaistoiminnassa ja julkisuuslaissa tehdyt ratkaisut heijastuvat myös hallinnonalojen erityissääntelyyn.

TATTI-työryhmä kiinnitti loppumietinnössään huomiota siihen, että lainsäädännössä esiintyy nykyisin monessa suhteessa ongelmallisia sanontoja koskien viranomaisilla olevien tietojen luovutusta. Loppumietinnön mukaan mitään erityissääntelyä ei

tietojen luovuttamisen osalta välttämättä aina edes tarvita. Tämän voidaan käytännössä katsoa liittyvän julkisiin tietoihin, vaikka ne olisivatkin henkilötietoja.

Sisäministeriön hallinnonalalla käsiteltävät henkilötiedot ovat eri perusteilla hyvin suurelta osin salassa pidettäviä, mikä asettaa vaatimuksia myös tietojen luovuttamisesta säätämiseen.

Ehdotettua tietosuojalakia valmistelleessa työryhmässä ei viime vuonna valitettavasti saavutettu yhteisymmärrystä siitä, kuinka julkisuuslain säännösten nykyaikaistaminen tämän tietosuojauudistuksen yhteydessä olisi toteutettu. Julkisuusperiaatteen ja salassapitovelvoitteiden huomioonottaminen väistämättä vaikuttavat myös viranomaisten tietosuojavelvoitteiden toteuttamiseen.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan tietosuojauudistus ei tässä tilanteessa millään tavoin poista tarvetta säätää sektorikohtaisesti tietojen luovuttamisesta viranomaisten henkilörekistereistä.

Ehdotetun tietosuojalain soveltamisalasta

Yleisen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan asetusta ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan. Lisäksi soveltamisalan ulkopuolelle jää henkilötietojen käsittely, jota suorittavat jäsenvaltiot toteuttaessaan SEU V osaston 2 luvun soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa. Tietosuoja-asetusta sovelletaan siten kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn, joka kuuluu unionin lainsäädännön alaan, mutta jää rikosasioiden tietosuojadirektiivin (EU) 2016/680 soveltamisalan ulkopuolelle.

Ehdotetun tietosuojalain soveltamisalaa on muutettu lausuntopalautteen perusteella. Tietosuojalakia ei ehdotuksen mukaan sovellettaisi sellaiseen henkilötietojen käsittelyyn, josta säädettäisiin henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolaki). Tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolakia puolestaan sovellettaisiin direktiivin soveltamisalaan kuuluvan henkilötietojen käsittelyn lisäksi myös silloin, kun Puolustusvoimat, poliisi ja Rajavartiolaitos käsittelevät henkilötietoja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä.

Ehdotetussa tietosuojalaissa on huomioitu sisäministeriön TATTI-työryhmän mietinnöstä 11.9.2017 antamassa lausunnossa esitetty näkemys, jonka mukaan tietosuoja-asetuksen ja sitä täydentävän tietosuojalain soveltamisalaa ei tulisi laajentaa kansallista turvallisuutta koskeviin toimiin. Tietosuojalain ehdotettu soveltamisala, jossa rajataan ulos tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolain soveltamisalaan kuuluva henkilötietojen käsittely, ei ole sisäministeriön hallinnonalan toiminnan kannalta ongelmallinen.

Ehdotuksen lähtökohtana on kuitenkin edelleen tietosuoja-asetuksen soveltamisalan laajentaminen koskemaan myös sellaista toimintaa, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan ja jota jäsenvaltiot suorittavat toteuttaessaan SEU V osaston 2 luvun soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa. Ehdotettu soveltamisala jättää mahdollisuuden säätää kansallisella lailla toisin tietosuoja-asetuksen soveltamisesta, kun kyse on unionin lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle jäävästä toiminnasta.

Kansalliseen toimivaltaan kuuluvan toiminnan lähtökohtainen saattaminen osaksi suoraan sovellettavan EU-lainsäädännön soveltamisalaa saattaa tästä huolimatta olla kritiikille altis ratkaisu.

Rajoituksista säätäminen

Vaikka tietosuoja-asetuksen yhtenä tavoitteena on vahvistaa rekisteröityjen oikeuksia valvoa henkilötietojensa käsittelyä, ei tarve tietyissä tilanteissa rekisteröidyn oikeuksien rajoittamiseen ole millään tavoin vähentynyt tai poistunut. Sisäministeriön toimialan luonteesta johtuen rekisteröityjen oikeuksien rajoittamisella on edelleen tärkeä asema sääntelykokonaisuudessa.

Tietosuojalakehdotusta on lausuntopalautteen perusteella täydennetty eräillä rekisteröidyn oikeuksien rajoittamista koskevilla säännöksillä (33 ja 34 §). Ehdotetut

säännökset sisältävät tietosuoja-asetuksen 13, 14 ja 15 artiklaa koskevia poikkeuksia. Ehdotus ei kuitenkaan sisällä säännöksiä niistä edellytyksistä, joilla 18 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen voitaisiin poiketa 23 artiklan mukaisesti. Sisäministeriön näkemyksen mukaan tämä aiheuttaa tarpeen säätää 18 artiklan mukaiseen oikeuteen tarvittavista poikkeuksista muun muassa poliisin henkilötietolaissa. Sisäministeriön poliisiosasto on arvioinut, että jos rajoitusmahdollisuus olisi mukana tietosuojalaissa, poliisin henkilötietolaissa ei tarvitsisi erikseen säätää mitään rajoituksia rekisteröidyn oikeuksiin tietosuoja-asetuksen alaisessa käsittelyssä.

Myös sisäministeriön rajavartio-osasto katsoo, että rekisteröidyn oikeuksien rajoituksista tulee ainakin joiltakin osin säännöksiä myös rajavartiolaitoksen uuteen henkilötietolakiin.

Sisäministeriön osastot ovat pitäneet vastuullaan olevan erityislainsäädännön ja tietosuojalain suhteen hankaluutena sitä, että TATTI-työryhmän tiimoilta luvattua koordinaatiota ja ohjausta ei ole ollut. Tämä on heijastunut epävarmuutena sen osalta, mitä konkreettisia muutoksia erityislainsäädäntöön olisi tarpeen tehdä sen lisäksi, miten tietosuojalaki täydentää EU:n tietosuoja-asetusta. Avoinna on yhä kysymys siitä, onko mahdollisesti edelleen tarvetta tietosuoja-asetuksen 23 artiklan mahdollistamien poikkeusten/rajoitusten säätämiseen erityislaissa esimerkiksi massiivisia tietomääriä käsittelevän hätäkeskustietojärjestelmän osalta.

Oikeusturva ja seuraamukset

Eduskunnan lakivaliokunta on 16.3.2018 kuullut sisäministeriötä tästä hallituksen esityksestä nimenomaan seuraamusjärjestelmän kannalta. Asiantuntijalausunnossaan sisäministeriö käsitteli hallinnollisia seuraamusmaksuja, uhkasakon luonnetta, rangaistussäännöksiä ja virkavastuulla työskentelevien asemaa sekä tietoturvaloukkauksista ilmoittamisen suhdetta itsekriminointisuojaan. Sisäministeriö esitti lausunnossaan myös käytettävien ilmaisujen tarkistamista ja yhdenmukaistamista tietosuojalakiehdotuksen 22 §:n 2 momentissa sekä 33 ja 34 §:ssä.

Sisäministeriö katsoo, että tietosuojauudistuksessa on seuraamusjärjestelmänkin kannalta keskeistä tietosuojavaletuutetun tehtävien ja toimivaltuuksien laajentuminen. Tietosuojavaletuutetulla tulee olla käytettävissään tehokkaat keinot sen varmistamiseksi, että valvonnan yhteydessä havaittuihin laiminlyönteihin ja rikkomuksiin voidaan puuttua ja että ilmoituksiin ja valituksiin reagoidaan. Sisäministeriön näkemyksen mukaan parhaat vaikutusmahdollisuudet viranomaisten toiminnan rikkeettömyyteen tietosuojavaletuutetulla on, kun viranomaiset saavat edelleen tietosuojavaletuutetulta sekä säädösalvaimisteluissa että käytännön toiminnassa ennakkollisesti tarvittavaa asiantuntijatukea.

Ohjeistus ja koordinaatio

Ehdotettavalla tietosujalailla täsmennettävän ja täydennettävän tietosuoja-asetuksen soveltaminen vaatii uudenlaista tapaa lukea säännöksiä ja kokonaisuus on tässä vaiheessa arvioituna kiistämättä vaikeasti hallittava. Tietosujalakiehdotukseen ja siihen liittyviin lakimuutoksiin sisältyy ratkaisuja, joiden vaikutuksia ja toimivuutta on syytä seurata.

Tietosuoja-asetuksen soveltaminen itsessään vaatii ohjeistusta, jota tietosuojavaletuutetun toimisto ja EU:n tietosujaviranomaisista koostuva WP 29 -työryhmä ovat jo laatineet ja julkaisseet. Sisäministeriö katsoo, että myös ehdotetun tietosujalain soveltamisessa saattaa olla tarvetta omalle kansalliselle ohjeistukselle.

Tietosujalain valmistelun yhteydessä on havaittu, että EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaikutuksia viranomaistoimintaan ja yksityiseen sektoriin ei voida suoraan rinnastaa ja verrata. Hallituksen esityksen perusteluissa on hyvin kuvattu, kuinka viranomaiset ovat yrityksiin nähden monella tavoin erilaisessa asemassa tietosuoja-asetusta sovellettaessa. Myös tämä asettaa ohjeistukselle erilaisia vaatimuksia.

Henkilötietojen käsittelyä koskevan erityislainsäädännön määrä on Suomessa poikkeuksellisen suuri, eräiden arvioiden mukaan lähes 1000 säädöstä. Syitä tähän suureen määrään esitetään TATTI-työryhmän loppumietinnössä. Aikataulusyistä TATTI-työryhmällä ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta varsinaisesti koordinoida erityislainsäädännön tarkistamiseksi tarpeellista lainvalmistelutyötä.

Kokonaiskuvaa tietosuojauudistukseen liittyvän lainvalmistelun tilanteesta ei valtioneuvoston tasolla vaikuttaisi olevan saatavissa. Valtioneuvoston kanslia on vastikään koonnut ministeriöiden tietosuojavastaavat ja tietosuoja-asioita hoitavat henkilöt valtioneuvoston tietosuojaverkostoksi, mikä antaa hyvän mahdollisuuden tiedonvaihtoon ministeriöiden välillä. Lainvalmistelun koordinoinnin ei kuitenkaan voida odottaa olevan tuon toiminnallisen verkoston keskeisin tehtävä.

Erityisasiantuntija

Tiina Mantere

Jakelu

Hallintovaliokunta

Tiedoksi

Sisäministeri Kai Mykkänen
Ministerin erityisavustajat
Vt. kansliapäällikkö Esko Koskinen
SM:n osastot ja erilliset yksiköt